

SXEDIO.29

9.9.1570: ΤΑ ΤΕΙΧΗ ΤΗΣ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ ΚΑΤΑΡΡΕΟΥΝ ΠΡΟ ΤΗΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΙΣΧΥΟΣ ΤΩΝ ΤΟΥΡΚΙΚΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ. ΣΚΗΝΕΣ ΑΛΛΟΦΡΟΣΥΝΗΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΑΤΑΛΗΨΗ ΤΗΣ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ ΜΕ ΤΟ ΑΙΜΑ ΝΑ ΡΕΕΙ ΣΑΝ ΠΟΤΑΜΙ. ΟΙ ΤΟΥΡΚΟΙ ΟΤΙ ΣΥΝΑΝΤΟΥΝ ΤΟ ΑΦΑΝΙΖΟΥΝ ΜΕ ΤΗ ΜΑΧΑΙΡΑ ΤΟΥΣ. Ο ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΔΑΝΔΟΛΟΣ ΑΠΟΚΕΦΑΛΙΖΕΤΑΙ

Για τους αποκλεισμένους στη Λευκωσία από τις δυνάμεις του Λαλά Μουσταφά, το δεύτερο δεκαπενθήμερο του Αυγούστου του **1570**, η κατάσταση πήγαινε από το κακό στο χειρότερο.

Από την άλλη στα προβλήματα τους προστίθετο τώρα και η έλλειψη τροφίμων και πολεμοφοδίων, παρά την οικονομία που έκαναν.

Ετσι, ημέρα με την ημέρα, οι Τούρκοι κέρδιζαν συνεχώς έδαφος και σταθεροποιούνταν όλο και περισσότερο στις θέσεις τους, ενώ τα τείχη άρχισαν σιγά, σιγά να καταρρέουν κάτω από το βάρος των βομβαρδισμών και τις επεμβάσεις των σκαπανέων.

Μέχρι τις **30** Αυγούστου **1570** οι Τούρκοι κατόρθωσαν να δημιουργήσουν δρόμο μέχρι τα τείχη που τους έδινε τη δυνατότητα επιτυχίας.

Ετσι ο Λαλά Μουσταφάς, γνωρίζοντας ότι οι Λευκωσιάτες βρίσκονταν σε κακά χάλια, αλλά γνωρίζοντας και από άλλες πηγές ότι ο στόλος των Ενετών που αναμενόταν στην Κύπρο με ενισχύσεις, δεν εμφανίστηκε στην περιοχή ή δεν αναμενόταν τόσο γρήγορα, αφού συγκέντρωσε τους άνδρες του, που ενισχύθηκαν και με άλλες δυνάμεις από το ναυτικό, τους ανακοίνωσε την απόφαση του για έναρξη γενικής επίθεσης.

Και για να τους ενθαρρύνει, τους ανακοίνωσε ότι ο πρώτος που θα ανέβαινε στο κάστρο θα γινόταν Σαντάκμπεης και ο δεύτερος μέχρι τον πέμπτο θα έπαιρναν άλλα αξιώματα.

Ετσι, αφού έταξε τους άνδρες του με επικεφαλής όλους τους αξιωματικούς του απέναντι από κάθε

προμαχώνα, ο ίδιος εγκαταστάθηκε απέναντι από τους προμαχώνες του Δαβίλα και της Τρίπολης (περιοχή Πυροσβεστικής) μαζί με τον Αλιπασά.

Τις λετομέρειες δίνει και πάλι ο Κυπριανός:

"Αλλ' ο εχθρός, ημέραν παρ' ημέραν εγένετο άφοβος και αυθάδης, ώστε να καταρημάξη τα μπαλουάρδα, και δουλεύων με μεγάλην βίαν εσχημάτισε μίαν ευρύχωρον στράταν διά να ανέβη αυτά.

"Ωρμησε πολλάκις, και έστησε καμμίαν σημαίαν του, αλλ' απεδείχθη με φθοράν και του ενός μέρους και του άλλου.

"Τη **18** Αυγούστου άρχισε την εφόρμησιν από τας **4** έως εις τας **6** ώρας, έφερνε μαζί του ο καθ' ένας από ένα σακκούλιον γεμάτον πόλβερην, την οποίαν ρίπτοντες επάνω εις τους σολιάδους επροξένουν μεγάλον κακόν.

"Και όποιος έπιανε να τα ρίψη εις αυτούς εκαίετο.

"Άλλος τρόπος δεν ήτον, παρά με τα κοντάρια ρίπτοντες τα έξω.

"Δεν ησύχασε πλέον ο εχθρός ρίπτων ακατάπαυστα κανώνια και Μουρτάρια, και τας Κυριακάς επάνω εις τας εκκλησίας και παλάτια, και αυξάνων ο εχθρός τας εφορμήσεις εις το μπαλουάρδον του Ποδοκατάρου, Κοστάντζου, (Μπαύρακτάρη) Δαβίλα και Τρίπολης, εκαταδιώκετο από τους ένδον με ανδρείαν, και με φωτίας τεχνηκάς.

"Άλλά τα νοσοκομεία ήτον γεμάτα από τους λαβωμένους, ο λαός επίνα φωνάζων και οι πλούσιοι σκληροκάρδιοι εφύλαττον τον σίτον και το άλευρον διά τους εχθρούς ύστερον.

"Εύλα της φωτίας δεν ευρίσκοντο καν διά το ψωμί.

"Επήραν ως **1600** βολίκια των μοναστηριακών διά να κάμουν κρεββάτια των κανωνίων.

"Εδόθη ολίγον σιτάρι εις τους πτωχούς, οπού

εφύλαττον νύκτα και ημέραν εις το κάστρον μετά τας πολλάς φωνάς.

"Οι άρχοντες, θέλοντες τας αναπαύσεις των, βκοιμούνται εις τους οίκους των.

"Ο λαός αγανάκτει και ελύσσα κατ' αυτών, έτοιμος να φθάση εις επανάστασιν.

"Όθεν οι προεστώτες επρόσταξαν πάντας να ευρίσκονται εις το τειχόκαστρον νύκταν και ημέραν, και οι ίδιοι Ρετόροι ομού.

" Αφ' ου ο εχθρός ετοίμασε την στράταν έως τα μπαλουάρδα Ποδοκατάρου και Κωσταντζου, ρίψας με την βολήν των κανονίων του όλα τα παραπετάσματα του τείχους, εβίασεν ένα γαΐδαρον προς εμπαιγμόν και χλεύην των αποκλεισμένων καβαλλιέρων, να περάση την αυτήν στράταν, φωνάζοντες: "Αφήσατε, αφήσατε τον δυστυχή γαΐδαρον, μη τον θανατώσετε, οπού τίποτε κακόν εις εσάς δεν έπραξε" και πάλιν εφώναζον "παραδοθήτε, παραδοθήτε, διότι θέλετε δοκιμάσει πολλά κακά", και με μιαν σαΐταν έρριψαν μιαν γραφήν ήτις τα αυτά έγγραφεν.

"Αλλά στενοχωρημένοι οι αποκλεισμένοι από κάθε μέρος, περικυκλωμένοι από ακαταπαύστους κινδύνους, εδιώρισαν να συναχθή ελεημοσύνη, διά να κτίσουν εις εκείνας τας ώρας, εκκλησίαν εις το όνομα της υπεραγίας θεοτόκου, και συνάχθησαν ως δύω, χιλ. δουκάτα.

"Και επειδή αυτή έμελλε να γένη διά τους Λατίνους, οι ρωμαίοι δεν εβοήθησαν το ουδέν".

"Τη 30 Αυγούστου, στραφέντος του Αλιπασά από την Ρόδον, ο Μουσταφαπασάς ειδοποίησεν αυτόν την αθλίαν κατάστασιν της Λευκοσίας, ζητών να στείλη και άλλην βοήθειαν, επειδή έσωζε σκοπόν εις μιαν γενικήν εφόρμησιν.

"Εις αυτόν τον καιρόν οι Τούρκοι εζήτησαν ανακωχήν πολέμου μιαν ημέραν, και συμβουλήν ποιησάμενοι εσυγχώρησαν αυτών οι αποκλεισμένοι.

"Όθεν, ελθόντες παρά του πασά, αποκρισάριοι έξωθεν, ωμίλησαν παρακινούντες τους να

παραδοθούσιν.

"Οι δε απεκρίθησαν ότι απεφάσισαν να αποθάνουσι με τα άρματα εις τας χείρας.

"Και ο εχθρός πάλιν άρχισε να δουλεύη το κανώνιον με περισσοτέραν σφοδρότητα και γενναιότητα.

"Τη 7 Σεπτεμβρίου Πιαλής και Αλής της ναυτικής αρμάδας, έστειλε τω Μουσταφά ικανόν αριθμόν πολεμιστών, και ετοίμασε όλον το στράτευμα διά την γενικήν εφόρμησιν, διαλαλήσας εις τον κάμπον, όστις πρώτος ανέβη εις το κάστρον, να τον χειροτονή Σαντζακμπεΐν, και διαμοίρασεν εις το μπολοάρδον του Ποδοκατάρου το πλήθος της Ρούμελης και Καραμανίας με τον πασάν των Καραμάν.

"Εις το Κωσταντζου τον Μουσαφέρπασαν με το πλήθος του.

"Εις δε το του Δαβίλα και του κόμητος της Τρίπολης ευρίσκετο αυτός ο ίδιος γενεράλης Μουσταφαπασάς και Αλιπασάς".

Η γενική επίθεση άρχισε στις 9 Σεπτεμβρίου, ημέρα Σάββατο, και ήταν αιματηρή και αποφασιστική για την τύχη της Λευκωσίας και ολόκληρης της Κύπρου.

Η επίθεση άρχισε την ώρα που εκδηλώνονταν σχεδόν πάντοτε όλες οι πολεμικές επιχειρήσεις: Τα ξημερώματα και ήταν ολομέτωπη.

Μπροστά στη δύναμη των ανδρών του Μουσταφά υποχώρησε πρώτος ο προμαχώνας του Ποδοκατάρου που είχε ήδη μισοκαταστραφεί.

Απο εκεί και πλέον η κατάληψη της πόλης ήταν ζήτημα ωρών μια και άρχισε η υποχώρηση.

Οι δυνάμεις των Ενετών και των Κυπρίων γενικά που βρέθηκαν μέσα στη Λευκωσία αναδιπλώνονταν όλο και πιο πίσω.

Οι Τούρκοι συνέχιζαν να προελαύνουν και να σαρώνουν τα πάντα στο διάβα τους και δεν άφηναν "ζωντανόν μήτε άνδρα, μήτε γυναίκα, μήτε βρεφος" σύμφωνα με τον Κυπριανό.

Ο τοποτητηρής Νικόλαος Δάνδολος, που

βρισκόταν στην Πόρτα της Αμμοχώστου και ο Επίσκοπος της Πάφου Κονταρίνης, ο οποίος ντύθηκε στα στρατιωτικά και πολεμούσε μαζί με τους άλλους, υποχώρησαν στο Παλάτι.

Οι λίγες δυνάμεις του όμως δεν άντεξαν, παρά μερικές ώρες και τελικά ο Δάνδολος αναγκάστηκε τελικά να παραδοθεί και οι Τούρκοι τον αποκεφάλισαν.

Ο Επίσκοπος Κονταρίνης συνελήφθη από ένα Μουλλά αλλά ένας Γεννίτσαρος του επετέθη και τον δολοφόνησε με το σπαθί του.

Το μακελειό που ακολούθησε ήταν απερίγραπτο και το γνώρισαν οι Κύπριοι, για άλλη μια φορά, ύστερα από **400** χρόνια με την εισβολή της Τουρκίας το **1974**.

Όσοι γλύτωσαν από το μακελειό της Λευκωσίας πωλήθηκαν αργότερα ως δούλοι.

Γυναίκες βιάστηκαν από τα στίφη των Οθωμανών και όποιος αντιτίθετο στη δύναμη του σπαθιού τους αποκεφαλιζόταν αμέσως χωρίς καμιά διαδικασία η άδεια.

Πολλοί μάλιστα απλώς αποκεφαλιζόνταν γιατί απλώς οι τούρκοι στρατιώτες ήθελαν να δοκιμάσουν αν έκοβαν ικανοποιητικά τα σπαθιά τους

Ο Κυπριανός δίνει την πιο κάτω περιγραφή: Στους δρόμους της πόλης έτρεχε το αίμα και κοκκίνιζε το έδαφος ενώ σε μικρές αποστάσεις υπήρχαν βουνά από νεκρούς.

Τα πτώματα έμειναν εκτεθειμένα για μερικές ημέρες στους δρόμους (όπως έγινε στον Καραβά το **1974**) εκτεθειμένα στον καυτό ήλιο του καλοκαιριού.

Ανάμεσα τους νεκροί και αρκετοί χοίροι που διατηρούσαν στα σπίτια τους οι Λευκωσιάτες, ενώ οι σκύλοι περιφέρονταν στους δρόμους με χοιρομέρια στο στόμα.

Για την κατάληψη της Λευκωσίας και το μακελειό που ακολούθησε υπάρχουν πολλές και συγκλονιστικές μαρτυρίες.

Λεπτομερέστερος όλων ο Κυπριανός που είχε την ευκαιρία να μελετήσει αργότερα στη Βενετία την καθε πτυχή της κατάληψης της πόλης. Εγγραψε ο Κυπριανός

στην Ιστορία του:

"Τη 9, φευ, Σεπτεμβρίου, ημέρα Σαββάτου, προς τα ξημερόματα, κακή και θανατηφόρος ημέρα και ολέθριος.

"Εξαφνα όλοι ομού εις τον αυτόν καιρόν οι εχθροί από τα διωρισμένα μέρη, ώρμησαν προς τα τείχη με ορμήν ανεκδιήγητον, όντες οι περισσότεροι εις το Ποδοκατάρου, με το να ήτον το πλέον καταχαλασμένον και ευκολώτερον εις ανάβασιν, με τόσον θυμόν, με τόσας φωνάς και αλαλαγμούς, οπού υψώθησαν έως εις τον ουρανόν.

"Οι χωριάται, οπού εφύλαττον, μη δυνάμενοι να δουλεύσουν τα άρματα των από το πλήθος ετραβήχθησαν πολεμούντες.

"Εκοψεν αυτούς ο εχθρός εις λεπτά, και εις μίαν στιγμήν ο έσσω χάντακας εγέμισεν από νεκρά σώματα.

"Εσήμανεν η καμπάνα του πολέμου, όλοι οι κακόμοιροι αποκλεισμενοι εβάλθησαν εις τα άρματα, και πηδώντες από τους λαιμούς επάνω εις τα τείχη, επολέμησαν εις δύο Πόρτας σφοδρώς και ο εχθρός εξανάπεσεν.

"Αλλ' αυξάνων εις πλήθος, άρχισε να αποκτά τα τείχη.

" Ευρήκεν εκεί Ιταλούς, άρχοντας και πολίτας αρματωμένους, επολέμησεν ως δύο ώρας.

"Όλοι της χώρας πολεμούντες ανδρειωμένα, εθανατώθησαν.

"Εφυγεν ο τοποτηρητής από την Πόρταν της Αμμωχούστου και εκρύφθη εις το παλάτιον.

"Ο Επίσκοπος της Πάφου, ενδυθείς ως στρατιώτης, εγκαρδίωνε τους ανθρώπους του.

"Τότε ο πομπαρδιέρος του μπαλουάρδου Καράφα, ελθών εις την πόρταν, οπου ήσαν οι ρετόροι, είπεν αυτοίς με τολμηραν, "σκύλλοι εχθροί του θεού και της Αυθεντίας, δεν βλέπεται πως ο εχθρός υπερίσχυσε διότι δεν είχαμεν πόλβερην να τον διώξωμεν";

"Οι ρετόροι ευθύς έστειλαν εις τον Αλμοράνην

να του ειπούν, ότι εάν ιδή τον εχθρόν να υπερισχύση, να δώση φωτίαν εις τα λαγούμια και ογλήγορα να στείλη εν αμάξιον πόλβερην εις το μπολουάρδον του Καράφα.

"Τρέχον ο απεσταλμένος απήντησε είκοσι πέντε Γιανίτζαρους εις την στράταν, οπού επήγαιναν κατά το οσπήτιον του Γιανούτζου Μουσκόρνου, και ομού με τον υποκαπετάνον των Πομπαρδιέρων, έκραξαν τους Ιταλούς και Ρωμαίους δια να τους κατατρέξουν.

"Αλλ' αυξηθέντες οι εχθροί, ώρμησαν ως λέοντες και εις αυτήν την ενορίαν εκύθη πολύ αίμα.

"Αύξησεν ο εχθρός εις τα δύο μπαλουάρδα, εθανάτωνεν άσπλαγχνα τους ευγενείς και στρατιώτας.

"Δεν έμενεν ελπίδα σωτηρίας πλέον.

"Ενα πλήθος εχθρού εισήλθεν εις την χώραν με αλαλαγμόν, άλλο μέρος τούτου έτρεχε κατά την διαυθεντευτών του μπαλουάρδου του Κωσταντζου και τους επήρεν από τα οπίσω.

"Τους έβαλαν εις την μέσην και τους εκατακόψαν.

"Πολλοί δε των στρατιωτών με μεγάλην στενοχωρίαν κατέφυγον εις τας ενορίας, ένθα εύρον πολλούς του λαού, οπού εδιαυθεντεύοντο ανδρειωμένα, και πολλοί από τους εκλεκτούς στρατιώται και χωριάται μάλιστα, βλέποντες τον εχθρόν αυξανόμενον και το πλήθος των φονευθέντων, έφυγον από τον φόβον των.

"Και μήτε η παρακάλεσες, μήτε η φοβέραις των μεγάλων εδυνήθησαν να τους κρατήσουν.

"Ως τόσον εις τας ενορίας διαυθεντεύοντο ανδρειωμένα οι της χώρας, και μάλιστα εις το μέρος του Αποστόλου Πέτρου και Παύλου, έμπροσθεν της καθεδρικής εκκλησίας των Ρωμαίων, εις εκείνας τας δύο στενάς στράτας, εις το επισκοπάτον των Ρωμαίων και εις τα πέριξ, ένθα εθανατώθησαν πολλοί μοναχοί και ιερείς του αυτού γένους, λέγουσι πως και δύο επίσκοποι Ρωμαίοι.

"Ενα πλήθος μέγα δυστυχών έτρεχεν εις την

πλατείαν, κλαίον και ολυλύζον.

"Ο ηγούμενος φράτωρ δε Κάρμινε, έδραμε με ένα Σταυρόν παρακαλών τους πεζούς και ιππείς με δάκρυα να διαυθεντεύσουν την χώραν, αλλ' ουδέν ωφέλησε.

"Και ο εχθρός δεν άφηνε ζωντανόν μήτε άνδρα, μήτε γυναίκα, μήτε βρέφος.

"Τέλος πάντων, ό,τι ηπάντει ηφάνιζε με την μάχαιραν.

"Και το ιδείν εις μίαν στιγμήν την ωραιωτάτην εκείνην πόλιν ένα άμορφον θέαμα, εις τους δρόμους να τρέχη το αίμα και να κοκκινίζη το έδαφος και εις κάθε ολίγον διάστημα βουνά από θανατωμένους.

"Ποίων αι κεφαλαί, ποίων τα χέρια, ποίων ποδάρια, διαχωρισμένα, ποίων ο αιμιαλός έξω, ποίων τα εντόσθια χυμένα εις την γην και μεμιγμένα μετά των χοίρων, εις τους οποίους ήτον η ίδια τύχη μετά των πολιτών.

"Αι φωναί, τα δάκρυα, οι ολολυγμοί, οι αναστεναγμοί εβοούσαν, αγχολόγουν, ανέβαινον έως εις τον ουρανό, αλλά δεν ήτον ευσπλαχνία, δεν ήτον συμπάθια.

"Και τω όντι ημέρα εκδικήσεως της οργής του θεού κατ εκείνου του λαού.

"Ο Μουσταφαπασάς και θηριογνώμων και φυσικά αιμοβόρος.

"Πλήν ετράπη εις οίκτον βλέπων την τωσαύτην σφαγήν, επρόσταξεν ευθύς να παραδοθώσι, και ό,τι τους ήθελε χαρίση την ζωήν.

"Πολλοι έρριψαν τα άρματα επάνω εις τας τεράτζας, και τινες των Ιταλών και Ρωμαίων ετζάκκισαν την Πόρτα Μπέμπα της Κυρηνίας δια να φύγουσιν εις τα όρη.

"Αλλ' οι περισσότεροι εθανατώθησαν, ο Ιωάνης Φίλιππος, ο Φλάτρος Ζαννέτος Δενώρες, Εκτωρ υιός του, έφθασαν και έφυγαν εις τα όρη.

"Τινές διαυθέντευσαν την πλατείαν του κονσιλιαρίου Πιζάνη, και εκείνην του Παλατίου, αλλά εις μάτην, η τοιαύτη διαυθέντευσις εύρε τον

τοποτηρητήν εις το παλάτιον του είπεν "έκαμες τόσον, οπού έδωκες την χώραν εις το χέρι του εχθρού, ποίον άλλον επίβουλον θέλω εγώ".

"Εβαλεν ευθύς το χέρι του εις το σπαθί, και φωνάξας ο τοποτηρητής τους ανθρώπους του, τον εθανάτωσαν.

"Εβάσταξε λοιπόν ο πόλεμος και η σφαγή από τας επτά έως τας οκτώ ήμισι ώρας.

"Εκυρίευσαν την Πόρταν της Αμμοχούστου οι εχθροί, άνοξαν αυτή και εισήλθεν όλη του η καβαλλαρία, και η χώρα εγέμισεν από Τούρκους.

"Αλλάξε το πρόσωπον από καπέλλους εις καβούκια και τουλουπάνια.

"Διάφοροι μορφαί, ασχημοειδή πρόσωπα, τρόπον προξενούντα εις τον δηστυχή χωραίτην.

"Καθ' ένας ερρίφθη εις αρπαγήν, εις μακελλείον.

"Ο Παύλος δε Γουάστο, επιστών εις το μπαλουάρδον πλησίον του Αποστόλου Λουκά, εγύρισε τα κανώνια κατά των εχθρών και έστεκε διαυθεντεύομενος.

"Ο τοποτηρητής, ευρισκόμενος εις την οικίαν του καντζελιέρου, του εφώναζε να γράψη εις τον πασάν, να προστάξη να παύση το μακελλείον, και ότι του επαράδιδε την χώραν με συμφωνίαν να φυλαχθούν οι μείναντες και το έχει των.

"Τούτο εφάνη κατά τι πικρόν εις τον εχθρόν, αλλ' επείσθη.

"Και επειδή οι της χώρας εξαρματώθησαν, ώρμησαν οι εχθροί να κάμουν σκλάβους πλέον, να αρπάξουν, και τους απαντώντας με άρματα να θανατώνουσιν.

"Εις το παλάτιον διαυθεντεύθησαν ανδρειωμένα, αλλ' η σάλαις γεμάτες από εχθρούς, εκυρίευσθησαν, και ευθύς έστησαν την οθωμανικήν σημαίαν και έρριψαν εκείνην του Αγίου Μάρκου.

"Επιάσθη ο τοποτηρητής Δάνδολος και ο πασάς επρόσταξε και του έκοψαν την κεφαλήν και την έστειλεν εις τον καπετάνιον της Κυρηνίας, όστις

ιδών αυτήν επαραδόθη και εκείθεν την επήραν εις Αμμόχουστον, δεικνύοντες την εκεί των Αμοχουστιανών.

"Ο καπετάνιος απεκρίθη εις τους απεσταλμένους, ότι επεθύμει τον πασάν τους με το στράτευμά να τον ιδή υποκάτω εις τα τείχη και ήθελεν εγνωρίση την δύναμιν του (αλλά φεύ, την εγνώρισε και αυτός ο υψηλόφρων).

"Τότε επιάσθη ο Επίσκοπος Κονταρίνης από ένα μουλλάν, υπεσχέθη του την ζωήν, αλλ' υπό των Γιανιτζάρων εκατακόπη ο άθλιος.

"Επαυσε τέλος πάντων εκείνο το αγχολόγισμα των κανωνίων και τουφεκίων από του να βροντολογούσιν, αλλ' εμεταβάλλη η σκηνή εις ένα άλλο δυστυχές και άθλιον.

"Διότι δεν ηκούετο άλλο, παρά δάκρυα οδυρμοί, κλαυθμοί, φωναί και αναστεναγμοί ακατάπαυστοι των ευγενίδων γυναικών, οπού εχωρίζοντο από τους άνδρας των.

"Εκείνας τας φωνάς των βρεφών και παιδίων οπού αρπάζοντο από τας αγκάλας των μητέρων, των παρθένων αι κραυγαί από την βίαν και δυναστίαν των ασελγεστάτων νικητών, των νέων την βίαν, ποίος να κλαίη τον αποχωρισμόν του πατρός, του φίλου, του συγγενούς, της μητρός, της αδελφής, και όσους με δυσκολίαν υποτάσσοντο, ευθύς μάχαιρα εις τον λαιμόν.

"Των γερόντων και γραιών έκοπτον τας κεφαλάς διά δοκιμήν των σπαθίων τους.

"Και δείσαντες πολλούς έπληττον και έσερνον όπου ήθελον.

"Αυτή η φοβερά σφαγή και αρπαγή εβάσταξε σχεδον τεις ημέρας.

"Εγδυσαν τας εκκλησίας, τα ιεράς τραπέζας εκατατσάκισαν τας εικόνας υβρίζοντες έσχιζαν εις λεπτά.

"Όσους εύρον εις τας εκκλησίας καταφυγόντας εθανάτωσαν.

"Μέγας φόνος εις τους χοίρους, μεμιγμένοι με τα ανθρώπινα σώματα.

"Έκαναν πλούσιον λεηλατισμόν όπου οι ίδιοι έλεγον, πως υπερέβαινεν εκείνον της Κωνσταντινουπόλεως.

"Από τα όρη ήλθον Πέτρος Συγκλητικός, καπετάνιος των Ορέων, Σκιπίων Καραφας, Ιωάννης Συγκλητικός και άλλοι, και υπετάχθησαν.

"Και ο πασάς εφόρισεν αυτών καββάδια.

"Η κωμήτισσα της Τρίπολης εφυλακώθη με τους συγγενείς της μέσα εις το παλάτιον τους. Εβαλε καρότζας έμπροσθεν της πόρτας και ξύλα, λέγουσα, πως είναι σκλάβα του ιδίου Μουσταφαπασά, εις τους Γιανιτζάρους, οπού εκείθεν επέρνουν.

"Ο πασάς αφ' ου έλαβε εξ αυτής μεγάλα χαρίσματα, εφύλαξεν ολίγην πίστην εις αυτήν και ίσως εστάθη η πλέον δυστυχής.

"Των σκλάβων με τα υπάρχοντα της ειρημένης εβάλθησαν εις μίαν μαούνα, και ως είπον, εβυθίσθησαν εις την θάλασσαν.